

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ȚI.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Sorsorii nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămită.

N^{R.} 181.

Duminică 30 Septemvre (12 Octomvre)

1884.

Nou Abonamentŭ

la

„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Octomvre st. v. 1884 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe onorații amici și sprijinitori ai fôiei nôstre.

Abonamentulŭ: Pentru Austro-Ungaria cu posta: pe trei luni 3 fl., pe șese luni 6 fl., pe unŭ an 12 fl. Pentru România și străinătate: pe trei luni 9 franci, pe șese luni 18 franci, pe unŭ an 36 franci.

Rugămŭ pe d-nii abonați, ca să binevoiască a-și rănoi de cu vreme prenumerările, pentru ca trimiteră diarului să nu se întrerupă.

REDACTIUNEA „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Brașovŭ în 29 Septemvre (11 Oct.)

Kossuth se plânse Țilele trecute într'una din multe scrisori, ce le adresă din esiliulŭ sêu voluntarŭ soșilorŭ sêi de principii din Ungaria, cã spiritulŭ de corpŭ, care trebuie să unescă tôte mădularele națiunei într'o mare idee, a peritŭ dintre Maghiari și cã acêsta este o urmare a politiceii demoralisătoare actuale.

Abstrăgândŭ dela principiele, ce le profesă exdictatorulŭ dela Berracione cu privire la relațiile Ungariei cu Austria, trebuie să-i dămŭ dreptate până la unŭ punctŭ ôcreare.

Politica de ađi, care îmbată poporulŭ cu veninulŭ fanaticismului de rassă și nu se sfiesce a declară în Țiua mare, cã libertatea nu-o pôte înțelege decâtŭ numai pentru Maghiari; ér decă ar aduce folosŭ și altorŭ popóre din statŭ, atunci îi preferă mai bine unŭ absolutismŭ maghiarŭ: acêsta politică demoralisătoare a făcutŭ pe cei mai mulți Unguri se-și uite de marele idealuri ale libertății, cari trebuie să conducă ori și ce poporŭ nestosŭ de progresŭ și de cultură.

Decă politica regimului actualŭ a făcutŭ să decadă spiritulŭ de corpŭ între Maghiari, ea nu a rămasŭ făr' de efectŭ nici asupra aceloră, cari se ținŭ de marea majoritate a iloșilorŭ din acestŭ statŭ.

Să ne întrebămŭ înainte de tôte, unde este spiritulŭ adevăratŭ naționalŭ ce legă la 1848, în timpulŭ luptei pentru libertate, tôte mădularele națiunei nôstre românesce?

Ni se strînge inima de durere când, privindŭ în jurulŭ nostru, vedemŭ decadența acestui spiritŭ pe tôte linia.

Marea idee a conlucrării comune pentru binele naționalŭ proclamatŭ la 3 (15) Maiu 1848 pe câmpulŭ libertății, pare cã a rămasŭ ađi numai o piă dorință, ce se exprimă din când în când la ocaziuni solemne fără de a se mai pune în practică.

Odiinoră căpeteniile nôstre preoțesci și mișcesce se întreceau în fapte, cari să dovedescă că una și nedespărțită este națiunea română și cã toți fiii ei suntŭ decisi a muri mai bine, decâtŭ a renunță la libertatea și la drepturile ce competŭ Românilorŭ.

Ce vedemŭ însă astăzi?

Pare cã emulațiunea nobilă de odinoră s'a răscutŭ într'unŭ detestabilŭ servilismŭ; pare cã trantașii națiunei nôstre n'ar mai fi preocupatŭ decâtŭ numai de persoanele lorŭ și de micile

interese Țilnice, ce stau în legătură cu persoanele lorŭ.

Idea cea mare a libertății naționale pare cã a devenitŭ unŭ anachronismŭ. Ea mai resuflă ici colo din câte o cuvântare sêu din vr'unŭ articolŭ de Țiarŭ, dér pentru viața de tôte Țilele a primitŭ epitetulŭ de „nepractică,“ — unii o declară chiar periculôsă, pentru cã așa Țicŭ și stăpânii Țilei — și „cine să se pună cu stăpânii?“

Astfelu, se 'nțelege, cã rezultatulŭ luptelorŭ nôstre trebuie să fie fôrte micŭ.

Noi nu vremŭ decâtŭ să trăimŭ ca Români, cu drepturi naționale ca și Maghiarii în acestŭ statŭ, în acêsta monarhie. La acêsta Țintă nu vomŭ ajunge însă nici odată făcândŭ complimente stăpânilorŭ Țilei, ci trebuie să le impunemŭ prin unirea și energia nôstră.

Se întemplă ôre acêsta?

Avemŭ mari drepturi de recăștigatŭ, drepturi ce au fostŭ călcate în picioare. Dér avemŭ de apêratŭ și drepturi ce ne-au mai rămasŭ, în a cărorŭ posesiune ne aflămŭ ađi de faptŭ. Cum ni le apêrămŭ?

Semnalarămŭ septemăna trecută pericolulŭ ce amenință autonomia bisericeii nôstre române greco-orientale prin neorânduelile, ce se ivescŭ în funcțiunea regulată a constituțiunei bisericesce. Accentuarămŭ cã fiii bisericeii nu dovedescŭ destulŭ zelŭ și destulă activitate.

Ce facŭ de altă parte fiii bisericeii nôstre române unite? Și acêsta biserică are dreptulŭ ei de autonomie, recunoscutŭ în anii din urmă în specialŭ de către Pontificele românŭ. De ce nu se mai mișcă nimicŭ în sînulŭ acestei bisericeii pentru validitatea autonomiei prin introducerea sinodalității. La 1882 s'a Ținutŭ ultimulŭ sinodŭ provincialŭ la Blașiu. Se mai trecă încă Țece ani fără de nici unŭ rezultatŭ vizibilŭ, după cum trecură dela sinodulŭ provincialŭ din 1872? Nu se mai află bărbați în biserică, cari se aibă curajulŭ a face să se respecte drepturile ei?

Să nu uitămŭ cã scôlele nôstre stau sub scutulŭ și îngrijirea bisericilorŭ nôstre. În ce spiritŭ se va cresce generațiunea nôstră viitoare, decă cei ce suntŭ chiămați a conduce scôlele nôstre vorŭ fi lipsiți de acelŭ sântŭ spiritŭ ce a înflăcărâtŭ pe marii lorŭ antecesorŭ? Și ce scutulŭ ne va puté oferŭ biserică decă ea singură nu se mai pôte apêră de volniciele celorŭ dela putere?

CRONICA ȚILEI.

Partidele diferite din dieta ungară se ocupă acum cu proiectele de răspunsŭ la discursulŭ tronului. Comitetulŭ partidei guvernamentale a însărcinatŭ pe Dr. Max Falk, redactorulŭ Țiarului „Pester Lloyd“, cu compunerea proiectului de adresă. În comitetulŭ de adresă alŭ partidei independenței și cea dela 1848 a propusŭ Danielŭ Irányi proiectulŭ sêu. Mai înainte se accentuează în acestŭ proiectŭ necesitatea, ca Ungaria să devină independentă, ceea ce, se Țice, n'ar alteră drepturile și interesele împêratului și a Țerilorŭ de sub stăpânirea împêratului. După aceea se cere neamênatŭ reforma camerei magnașilorŭ în spiritulŭ liberalismului și alŭ democrației. Proiectulŭ condamnă în fine proiectata prelungire a periôdei legislative. Mai înainte, să se eșecute strictŭ legea electorală, care dealtmintrelea are lipsă de o revisuire. Elŭ pledază mai departe pentru introducerea votărei secrete la alegeri și pentru împunericirea curiei regescce de a judecă în tôte afacerile electorale și se declară cu tôte decisiunea în contra

plănuitelorŭ măsuri escepționale, despre cari Țice cã nu suntŭ nici-decum întemeiate în relațiunile statului ungarŭ.

„Allgemeine Ztg.“ din München primesce o corespondență din Pesta, care confirmă scirea, cã baronulŭ Sennyey e destinatŭ a fi următorulŭ lui Mailath în postulŭ de Judex Curiae. Corespondentulŭ adaugă: „Dlŭ Tisza nu va mai fi singurulŭ omŭ posibilŭ, care să fie în stare a conduce frênele guvernului, precum a fostŭ până acum. Decă cabinetulŭ va fi amenințatŭ în viitorŭ de vr'o crisă, de natură personală ori principiară, va fi posibilŭ ca Tisza să fie înlocuitŭ, fără a se sacrifică tôte principiile de care se conduce guvernulŭ actualŭ. Br. Sennyey va puté atunci se formeze unŭ cabinetŭ, care să fie numai cu o nuanță deosebită de principiile guvernului de ađi.“

O scrisore publicată în „Tems“ și datată dela Bruxela Țice, cã este proiectată întrunirea unei conferențe la Berlin, în cauza Africeii apusane. Vorŭ luă parte la ea, se Țice, delegați ai Francieii, Angliei, Portugaliei, Spaniei, Statelorŭ nord-americane Olandeii și Belgieii. Conferența probabilŭ va fi încheiată la finea lunei lui Noemvre și conformŭ unei înțelegeri anterioare între Germania și Franca i se vorŭ așterne trei puncte și adecă: 1. Libertatea comerțului și admiterea tuturorŭ pavilionelorŭ pe Congo. 2. Aceeași libertate pe Niger. 3. Necesitatea de a stabili dreptulŭ de ocupațiune alŭ acelorŭ teritorii, cari încă nu suntŭ supuse unui statŭ civilizatŭ. Se crede, cã conferența va decide, cã în viitorŭ fiecare ocupațiune trebuie să fie în realitate efectuată, și cã va institui o comisiune internațională analógă comisiunei dunărene.

Englesii au comisŭ în decursulŭ timpului multe și mari păcate în contra popórelorŭ africane, pentru cã faptele lorŭ nu le mai controlă nimenea pe lume. Ei erau domni și stăpâni absoluți peste popórele africane. Astăzi nu mai merge cum a mersŭ în trecutŭ, pentru cã, cum vedemŭ, au începutŭ a se interesă și popórele europene cu diplomații lorŭ de cestiunea africană. În conferența proiectată Franca pôte pentru întâia ôră va merge mână în mână cu Germania. Marele cancelarŭ germanŭ voiesce să reguleze și să asigureze colonisațiunea germană în vestulŭ Africeii și să se apere de lăcomia Englezilorŭ, cari vorŭ să tragă tôte la sine.

Generolulŭ Gurko a fostŭ numitŭ membru alŭ consiliului imperialŭ rusescŭ. Se crede, cã acêsta s'a făcutŭ din cauza reformelorŭ intenționate pentru Polonia. Se Țice cã guvernulŭ rusescŭ a renunțatŭ la planulŭ de a suprimă limba polonă pe teritoriulŭ Vistulei și voiesce a se mărgini la rusificarea provinciilor nord-vestice. Noulŭ guvernatorŭ alŭ acestorŭ provincii Kochanov trece de unŭ reprezentantŭ alŭ politiceii de rusificare. Se vorbeșce totodată cã pe la finitulŭ anului se va convocă la Vilna unŭ congresŭ de episcopi, care va avé să hotărască modulŭ de procedere în contra clerului catolicŭ de acolo.

CASATORIA POLITICA DINTRE BELGIA ȘI OLANDA.

Cu data de 2 Octomvre se scrie din Haga cătră „Soir:“

Șiți cã, în urma morții de curândŭ a prințului de Orania, tronulŭ Olandei rămâne vacantŭ după mórtea actualului suveranŭ. Unica sa fiică, princessa Vilhelmina, e numai de 4 ani și tronulŭ tatăluiŭ sêu îi este asiguratŭ, sub regența mamei sale regina Emma, prin recențele hotăriri ale parlamentului și consiliului de statŭ olandezŭ.

Cu atâta însă nu e mulțamitŭ regele. Prevădândŭ sfârșitulŭ sêu, a vrutŭ să găsescă garanții de stabilitate într'o căsătorie politică.

Astă căsătorie a fostŭ pregătită în véra acêsta, cu ocaziunea vizitelorŭ ce s'au făcutŭ între curțile din Haga și Bruxela: căsătorie ar constitui unŭ actŭ politicŭ, a cărui realizare, firesce târȚiă dér posibilă, ar avé asupra relațiunilorŭ internaționale o contralovitură puternică.

Regele Belgilorŭ n'are fii și moștenitorulŭ presumpțivŭ alŭ tronului belgicŭ este nepotulŭ regelui Leopold,

Cursul la bursa de Viena

din 10 Octomvre st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	122.45	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	93.25	Despăgubire p. dijma de vin ungar.	98.75
Rentă de hârtă 5%	88.85	Imprumutul cu premiu ungar.	114.60
Imprumutul căilor ferate ungare	142.70	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	115.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (1-ma emisiune)	96.75	Renta de hârtă austriacă	80.95
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (2-a emisiune)	119.—	Renta de arg. austr.	82.15
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (3-a emisiune)	103.25	Renta de aur austr.	103.10
Bonuri rurale ungare	101.—	Losurile din 1860	134.90
Bonuri cu cl. de sortare	99.75	Acțiunile băncii austro-ungare	850.—
Bonuri rurale Banat-Timșu	99.75	Act. băncii de credit ungar	282.50
Bonuri cu cl. de sortare	99.50	Act. băncii de credit austr.	283.—
Bonuri rurale transilvane	100.20	Argintul — Galbial împărătesc	5.77
		Napoleon-d'ori	9.68 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	59.80
		Londra 10 Livres sterlinge	121.15

Bursa de București.

Cota oficială dela 26 Septemvre st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	vënd.
Renta rom. amort. (5%)	96 3/4	
convert. (6%)		
Impr. oraș. Buc. (20 l.)		
Credit fonc. rural (7%)	102 3/8	
" " " (5%)		
" " " urban (7%)		
" " " (6%)		
" " " (5%)		
Banca națională a României	1395	
Ac. de asig. Dacia-Rom.	369 1/2	372
" " Națională	243	
Aur	6. %	6.6%
Bancnote austriace contra aur		

Cursulu pieței Brașov

din 11 Octomvre st. n. 1884.

Bancnote romănesci	Cump.	9.07	Vënd.	9.08
Argint românesc		9.—		9.05
Napoleon-d'ori		9.65		9.67
Lire turcesci		10.92		10.98
Imperiali		9.90		9.94
Galbeni		5.64		5.68
Scrisurile fonc. »Albina«		100.—		101.50
Ruble Rusesci		122.—		123.—
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturii.)

Societatea comercială română Bassarabianu Calfoglu & Comp.

BULETINŪ

BRĂILA 27 Septemvre 1884.

Vendător	Cumperător	Felul	Kilo	Libre	Prețul	Notițe
Tem. Dimitriadi	G. Mendl	Grâu	500	60—	69	Caic
G. Mendl	I. D. Nicolopulo & C-ie.	Porumb	200	58 1/4	55	Magasi
M. Cohen	dt.	"	210	59—	55	"
dt.	dt.	"	220	60 1/2	57	"
Soc. Comercială	Peirano Fils & C-ie.	Orz	150	48 1/2	47	"
F. Marchiani	Louis Dreyfus & C-ie.	"	300	46—	41	Magasi
Soc. Comercială	Fechner	Grâu	50	60 1/2	80	Caic

bucata **fl. 1,20** duzina **fl. 12**

Elegante! Moderne! Bune! Eftine!

Nu există ceva mai bună, mai durabilă, mai efină, ca pălăriile mele fabricate după propria'mi metodă cu puterea aburului, și premiate dela multe esposiții. Cele mai escelente sunt

„Pălării“ — „Burgese“

din păsă fină și môle pentru domni și copii, în ori ce mărime, pentru ori ce clasă, pentru sêraci și bogăți, pentru cavaleri, pentru burghesi și lucrători, în diferite 16 colori, mai multe cenușii, cafenii, măslini și verđi, impeștritate, albastre și negre, nuanțe deschise și închise. — Din cauza fineței, efinateței și durabilităței acestor pălării, se cer de prin totă lumea.

Trimiterea prin provincii prin rembrusă.
Comandele prin scrisori se se facă la
Hrn. J. Fekete, Hut-Manufactur,
Wien, Mariahilf, Engalgasse Nr. 105.

Bucata **fl. 1.20** Duzina **fl. 12.50**

Ușore ca péna! Elegante! Fôrte moderne!

Abia de o greutate de 60 grame!

Intre tôte pălăriile până acum fabricate nu va fi nici una care se fi ajunsu perfecțiunea, ca ușurelele, modernele, de totu eftinele și la tôte esposițiile premiate

CELE MAI NOUE!

Pălării de „burghesi“
(„Bürger“ Hüte)

Aceste pălării sunt cele mai comode, din păsă fină, pentru Domni și Dame, băeți și fete, în tôte mărimele dorite, de diferite 10 fețe, cele mai multe, gris (cenușii), cafenii, albastre, verđi etc., lucrate superbă la modă, și practice pentru ori ce clasă: pentru bogat și sêrac, pentru cavaleri și burghesi, potrivite pentru stradă, la promenadă, la vênat, la drum, așa dér, pălăria cea mai comodă, elegantă și efină, care s'a produsă până acum, pentru aceea și cele mai cerute și căutate în totă lumea.

— Trimiterea prin rembrusă. —

Din altă parte se anunță asemenea pălării, care însă nu sunt decât o imitație rea a pălăriilor mele.

De cualitatea cea mai bună și efine pălării se pot procură singur numai prin firma:

Gröste Hut-Agentur „Hecht,“
WIEN, I. Bez. Christinengasse G.
(Pentru imitație și reproducții se avvertisză).

Cele mai eftine cărți de rugăciuni.

— Chiar' acum au eșitu de sub tipar —
și se pot procură dela

Cancelaria Negruțiu din Gherla (Szamos-Ujvár).

Cărticică
de
rugăciuni și cântări
pentru
pruncii scolari de ambe sexele și confessiunile

— **Cu mai multe icône frumoșe.** —

Prețulu unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare costă 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

VISULU

Prea Sântei Vergure Maria
NĂSCĂTOREI de DUMNEDEU
urmatu de
mai multe rugăciuni frumoșe.
Cu mai multe icône frumoșe.

Prețulu unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare costă 3 fi.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

2—5

Numai câteva zile a se vedé unu viu Leu de mare
(Focă comată)

care a fost prinsu de nisce pescari din Nubia, în marea roșă. Acestu animalu e de 350 de chile séu 7 măji de greu și e de 2 1/2 metri lungu; are mâni ca unu omu cu 5 degete și unghii; afară de aceea o codă, ochi mari, dinți, mustață, totu corpulu lui acoperitu cu peri.

Leulu de mare se hrănesce cu pesci și pôte mânca pe și 20—40 chile; Hrana i se dă la 9 și 12 ore a. m. și la 3 și 7 ore p. m. și este interesantă de a vedé cum mânca pescii. După mâncare leulu de mare esercită diferite producțiuni. Acestu animalu e cunoscutu din istoria naturală, de aceea d-nii învățatori sunt rogați a aduce cu sine și pe scolarii d-loru, căci se oferă fôrte rară ocașiunea de a vedé unu leu de mare. — Prețurile de intrare sunt așa de mici, încâtu fie-care pôte se vedă foca.

Leulu de mare se pôte vedé în Brașov în șatra dinaintea Porții Vămii dela 8 ore dimineța până la 8 ore séra.

Omennii mari plătescu 20 cr. intrare — copii până la 12 ani numai 10 cr.

Invitū onor. publicu cu totu respectulu

Ioanū Michailă
din Egiptu.

2—2